

heersersnaturen en zwakkelingen, gestichtsvagabonden, gevoelsarmen (geboren misdadigers) en gevoelsrijken, hypochonders en fanatici, hysterische en schizoïde karakters.

De M.O.K.-school is geen „strengere” school; het belangrijkste is het winnen van het vertrouwen der kinderen. Gelukt het niet een band te leggen tussen leerkracht en leerling, dan is vrijwel alle hoop op het uitoefenen van invloed verkeken. De jongens moeten zich voortdurend thuis voelen in hun nieuwe schoolmilieu. Na 4 jaar ervaring heeft de leiding van de school ingezien, dat deze een instituut moet zijn, dat in samenwerking met schoolarts en psychiater arbeid kan verrichten van medische en sociaal-paedagogische aard bij psychopathische en andere moeilijk opvoedbare kinderen en hun milieu. Een school voor M.O.K. als onderwijsinrichting is ondenkbaar. Ook Rotterdam en Amsterdam hebben hun school voor moeilijk opvoedbare kinderen (*Tijdschrift v. buitengewoon onderwijs*, No. 10, 1949).

E. SLUITER

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

★ FERMENTBEPALINGEN IN „PANCREASSAP”

Met genoegen las ik de klinische les van dr L. A. HULST: Periphere pijnen bij chronische pancreatitis (*N.T.v.G.*, bl. 312, 1949); zij werd echter voor mij ontstierd door de uitval tegen de fermentbepaling in pancreassap.

Er staat: „De fermentbepalingen in pancreassap zijn in vele vermoeiende publicaties en „Arbeiten” neergelegd, doch hebben nog weinig klaarheid gebracht. Onberekenbare mengsels van sputum, slijm, maaginhoud, duodenumvocht en gal in pancreassap zijn met raffinement geanalyseerd, doch hebben soms verwarring gebracht, omdat het geanalyseerde niet voor analyse geschikt was”.

Men kan verschillend denken over de waarde der fermentbepaling in het duodenumsap; dit is evenwel niet in het kort te bespreken. Ik moet echter ontkennen, dat de wetenschappelijke studies over de fermentbepaling in het duodenumsap berusten op analyses met raffinement van onberekenbare mengsels sputum, slijm, maaginhoud enz. Deze mengsels worden juist niet gebruikt voor de fermentbepaling en zij zijn gemakkelijk te herkennen. Als men enkele malen zelf duodenumvocht heeft opgevangen, is het bijna altijd van de eerste keer af gemakkelijk vast te stellen aan kleur, helderheid en tempo van uitstromen van het vocht, wanneer men in het duodenum is. Nog gemakkelijker is het ogenblik vast te stellen, waarop maagsap in het duodenum vloeit; de porties die hierdoor verontreinigd zijn, worden uitgeschakeld bij het onderzoek. Wij vangen immers daarom vele kleine porties op, waarvan enkele niet bruikbaar zijn.

Wanneer de goede buisjes gebruikt worden, onderzoeken wij een mengsel van duodenumvocht, pancreassap en gal in onberekenbare hoeveelheden, maar dit geeft de digestiecapaciteit van de patiënt in dit belangrijke darmgedeelte aan.

Amsterdam, 7 October 1949

P. B. VAN-STEENIS

NERVEUZE ANOREXIE, HYPOPHYSIAIRE CACHEXIE EN ATROPHIE VAN HET PILEUZE SYSTEEM

Naar aanleiding van het artikel: Nerveuze anorexie, hypophysaire cachexie en atrophie van het pileuze systeem in het nummer van 1 October 1949, dient over de alinea's betreffende het psychiatrisch onderzoek van de eerstgenoemde patiënte het volgende te worden opgemerkt:

Coll. SCHOLTEN-ZEELT heeft door een misverstand de drukproeven van het artikel niet in handen gehad, zodat er geen correcties hebben kunnen plaats vinden in bovengenoemde alinea's, die een onjuiste weergave zijn van gegevens ter sprake gekomen tijdens een onderling gesprek aangaande deze patiënte. Men wordt bijgevolg verzocht dit deel van het artikel als ongedrukt te beschouwen.

Amsterdam, 27 October 1949

L. P. H. J. DE VINK